

Stadslandbouw in Fase 2

Oosterwold betreft een bijzondere en complexe vorm van gebiedsontwikkeling. Dat vraagt dan ook de volle aandacht van alle betrokken partijen.

Vanaf afgelopen januari zijn er verschillende onderzoeken uitgevoerd naar de mogelijke ontwikkeling van deelgebied 2. Twee onderzoeken zijn afgerond: het rapport '[Een vernieuwende insteek van Ravenkop](#)' en het '[Schetsboek doorontwikkeling Oosterwold deelgebied 2](#)' van H+N+S+ Woonpioniers. De onderzoeken zijn onafhankelijke adviezen, waarvan de gebiedsorganisatie gaat bekijken wat ze willen overnemen in een voorlopig beslisdocument.

De Werkgroep Stadslandbouw van het Platform Oosterwold geeft hierbij zijn visie op het gedeelte stadslandbouw binnen de uitkomsten van genoemde onderzoeken.

Inleiding

Beide rapporten benadrukken dat stadslandbouw een belangrijke pijler van Oosterwold is. De Werkgroep deelt dit inzicht. Maar de afgelopen jaren hebben geleerd dat realisering ervan niet vanzelf gaat. Uitgangspunt bij Oosterwold is dat de manier waarop dat gebeurt vrijwillig maar zeker niet vrijblijvend is. Naast de inspanning van de Oosterwolders zelf vraagt dit ook inspanningen van de samenwerkende partners.

Om te komen tot een zinvolle invulling van stadslandbouw is een zekere definiëring noodzakelijk. De werkgroep gaat uit van de volgende, zeker ook voor de Oosterwoldse situatie, wezenlijke onderdelen:

- De duurzame stadslandbouw draagt bij aan korte voedselketens (*ecologische waarde en marktwaarde*),
- Levert zelf geproduceerd voedsel (*gezondheidswaarde*),
- Genereert en deelt kennis van voedsel en voedselproductie (*educatieve waarde*),
- Levert een bijdrage aan gemeenschapsvorming en sociaal contact (*sociaal-culturele waarde*).

Stadslandbouw in ontwikkeling

Om genoemde waarden te realiseren is met name de verbinding tussen de bewoner / eigenaar en zijn grond heel belangrijk. Deze verbinding moet op een of andere manier blijken uit het gebruik van de grond zelf en de opbrengsten daarvan. Binnen grootschalige projecten zou dit bijvoorbeeld met behulp van Herenboer- of Tuinmoes-constructies of met een collectief van bewoners kunnen worden gerealiseerd.

Stadslandbouw in Oosterwold is, net als haar bewoners, zeer divers. En juist die diversiteit maakt de stadslandbouw van Oosterwold zo uniek. Bewonersinitiatieven zoals de Stadslandbouwcoöperatie, Oogsterwold (samen met Velt) en Voko kunnen helpen om huidige en toekomstige bewoners in hun opdracht te ondersteunen. Maar ook de overheden hebben daarin een rol te vervullen. Wij pleiten daarom voor een nauwe samenwerking, met de gemeenten in het bijzonder.

De faciliterende en ondersteunende rol van de gemeenten

Wij stellen voor dat de gemeenten:

- Meer informatie bieden over stadslandbouw, voorafgaand aan het zetten van een stip; niet alleen aan individuele maar ook aan groepen stipzetters;
- Binnen het Handboek *stadslandbouw als pijler onder Oosterwold* verder uitwerken. Onder meer met heldere randvoorwaarden en constructies voor de verbinding tussen bewoner/eigenaar en de grond omdat deze niet altijd vanzelfsprekend op eigen kavel vorm krijgt;
- Een fysieke plek helpen realiseren waar bewoners niet alleen terecht kunnen met hun expertise en vragen maar ook mogelijkheden geboden worden om het geproduceerde voedsel te verwerken of anderszins te verwaarden;
- Ook projectontwikkelaars meenemen in de verplichting om tot volwaardige stadslandbouw te komen;
- In fase 1B de mogelijkheden onderzoeken voor het inrichten van uiteenlopende vormen van (gezamenlijke) stadslandbouw en (voedsel)bos langs de A27 waar geen huizen zullen worden gebouwd;
- Aan de voorkant van het uitgifteproces duidelijke afspraken maken met alle betrokken partijen over de mogelijke invulling van meer gemeenschappelijke stadslandbouw. Dit geleet op de dwingende fysieke beperkingen voor woningbouw in fase 2.

Tot slot

De ontwikkeling van volwaardige stadslandbouw in Oosterwold vraagt om een integrale benadering met handhaving, stimulering, opties en randvoorwaarden, en begeleiding van deze ontwikkeling. Deze benadering vraagt niet alleen tijd en geduld (wellicht twee generaties) maar ook nauwe samenwerking tussen alle betrokken partijen.

Oosterwold, september 2022